

ingediend op **1150** (2021-2022) – Nr. 2
25 april 2022 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Koen Daniëls en Katrien Schryvers

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 3 mei 2019
houdende de organisatie van buitenschoolse opvang
en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten,
wat betreft de betalingsregeling
en de overgangsbepalingen

Documenten in het dossier:
1150 (2021-2022) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneekhout;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gweny De Vroe, Emmily Talpe;

Johan Danen, Celia Groothedde;

Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

1. Toelichting door Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding	4
2. Algemene bespreking	5
2.1. Uiteenzetting door Koen Daniëls.....	5
2.2. Uiteenzetting door Katrien Schryvers	5
2.3. Uiteenzetting door Celia Groothedde.....	5
2.4. Uiteenzetting door Freya Van den Bossche	6
2.5. Uiteenzetting door Freya Saeys.....	7
2.6. Antwoord van minister Wouter Beke	7
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	8
4. Stemming over het geheel	8
Gebruikte afkortingen	9

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten, wat betreft de betalingsregeling en de overgangsbepalingen tijdens haar vergadering van 19 april 2022.

1. Toelichting door Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Minister *Wouter Beke* zegt dat voorliggend ontwerp van decreet tot doel heeft om tot een geïntegreerd aanbod van de buitenschoolse opvang en activiteiten voor kinderen te komen omdat kinderen speelmogelijkheden en ontplooiingskansen moeten krijgen, maar ook in functie van de keuzevrijheid en het recht op rust. Het zal tevens ouders helpen in de combinatie van werk of opleiding met het gezin. En zo biedt men elk kind kansen op participatie en sociale cohesie.

Het ontwerp van decreet trad in werking op 1 januari 2021 met een overgangsbepaling.

Het lokaal bestuur krijgt de regie volledig in handen. Dat gebeurt in een goed samenspel tussen lokale actoren op het vlak van onderwijs, welzijn, jeugd, cultuur en sport. Er is een kwaliteitslabel voor kleuteropvang, er komt een inspiratiekader voor het geheel van buitenschoolse opvang en activiteiten. Er moet een lokaal beleid ontwikkeld worden dat rekening houdt met de doelstellingen van het ontwerp van decreet, deel uitmaakt van de meerjarenplanning en dat mee beslist over de besteding en de verdeling van beschikbare financiële, logistieke en infrastructurele middelen, waaronder ook de subsidies. Het lokaal bestuur realiseert deze opdracht in samenspraak met de betrokken actoren en maakt een scheiding tussen regie en aanbod. Er gaat bijzondere aandacht naar de kleuteropvang, kwetsbare gezinnen en kinderen met specifieke zorgbehoeften en het stimuleren van het multifunctioneel en efficiënt gebruik van infrastructuur.

Naast de focus op lokale regie is samenwerking van belang. Lokale samenwerkingsverbanden behelzen de volgende opdrachten: het lokaal bestuur adviseren, het uitvoeren van de meerjarenplanning, het ontwikkelen van gezamenlijke operationele doelstellingen en het coördineren van operationele acties. Het lokale samenwerkingsverband stimuleert het gebruik van het Nederlands als verbindende taal.

Er is een subsidie die bestaat uit twee delen. Het eerste deel is geormerkt voor kleuteropvang met een kwaliteitslabel dat men verkrijgt vanuit het agentschap Opgroeien. Het tweede deel is vrij te besteden in het kader van het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten. De subsidie wordt uitbetaald per kwartaal.

Er is een overgangstermijn van vijf jaar voorzien. Deze overgangstermijn loopt tot en met 31 december 2025. Ondertussen worden nog verdere zaken juridisch uitgeklaard, onder meer de bepaling van de indicatoren. Deze gaan over het bereiken van kwetsbare gezinnen en kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften. De organisatoren van buitenschoolse opvang die voor het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten door het agentschap Opgroeien gesubsidieerd werden, behouden die subsidie gedurende de overgangsperiode. Deze zal dus voor die periode door het agentschap Opgroeien blijvend rechtstreeks uitbetaald worden aan de organisatoren.

2. Algemene bespreking

2.1. Uiteenzetting door Koen Daniëls

Koen Daniëls geeft aan dat het belangrijk is dat de overgang voor de buitenschoolse opvang in de lokale regie komt zodat er lokaal klemtonen gelegd kunnen worden. Ook de oormerking van de subsidie is van belang. 75 procent gaat naar het aanbod kleuteropvang en opvang lager onderwijs.

In het advies van de Vlor en via signalen vanuit scholen wordt aandacht gevraagd voor het middagtoezicht. Dit is niet opgenomen in voorliggend ontwerp van decreet maar in het kader van de regierol of het flankerend onderwijsbeleid kan dit lokaal als een geheel aanzien worden.

Verder wijst de spreker erop dat de overgangstermijn ingekort wordt en geeft hij aan dat er drie belangrijke functies van opvang zijn, namelijk de pedagogische, de sociale en de economische functie. Deze drie functies moeten voldoende in evenwicht zijn en blijven. Hier is voldoende aandacht voor en dit moet naar de toekomst toe verder gemonitord worden.

2.2. Uiteenzetting door Katrien Schryvers

Katrien Schryvers zegt dat er in de vorige legislatuur uitvoerig gedebatteerd werd over het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten. Het was geen eenvoudige oefening omdat er heel wat functies moesten verzoend worden. Men ziet de taakstelling van de lokale besturen ter zake, maar er wordt uiteraard niet gestart van een wit blad. Er zijn vandaag heel wat opvanginitiatieven die heel goed werk leveren en waar veel mensen in tewerkgesteld zijn. Daarom werd er toen steeds gepleit voor het voorzien van een zorgzame transitie en om daar voldoende tijd voor te nemen.

Ondertussen ontwikkelt zich van alles op het terrein en is er de vraag naar de afstemming met de bestuursperiodes in de gemeentes en de opmaak van het meerjarenplan. In het kader daarvan liggen er nu enkele wijzigingen aan het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten voor. Deze wijzigingen zijn logisch. Er is de vraag naar de nodige flexibiliteit, de afstemming met de bestuursperiode en de regierol van de lokale besturen en de bestaanszekerheid op termijn van de huidige opvanginitiatieven.

2.3. Uiteenzetting door Celia Groothedde

Celia Groothedde vindt buitenschoolse opvang zeer belangrijk want dat biedt grote kansen. De voorliggende aanpassingen kaderen in een context waarin de minister een decreet opstelde met mooie principes. Maar toch is de spreker heel bezorgd.

De crisis in de kinderopvang strekt zich uit tot de buitenschoolse opvang. Er is een probleem met de hoeveelheid aan plaatsen, met de kwaliteit en met de invulling van openstaande vacatures. De binnenschoolse opvang is hier tevens nauw mee verbonden en ook daar is de ratio heel slecht, terwijl problemen rond veiligheid, pesten en welzijn net op de speelplaats ontstaan.

Ook bij de buitenschoolse opvang is de bezorgdheid over de ratio groot. Door de werkomstandigheden zijn er nauwelijks nog mensen te vinden die deze job willen doen. Uit een onderzoek van het VBJK blijkt dat kinderen willen kunnen spelen met hun vrienden, maar ook met de opvangbegeleiders. Daar kan vandaag niet of onvoldoende aan tegemoetgekomen worden. Dat probleem weegt zowel op de kinderen,

op de mensen in de buitenschoolse opvang als op de organisatoren. Dat blijkt ook uit de adviezen die uitgebracht werden over de voorliggende wijzigingen aan de decreet. Ze stemmen allemaal tot grote ongerustheid. Ze stellen dat er nood is aan een kwalitatieve invulling van de buitenschoolse opvang zodat de sociale en pedagogische functies goed worden vervuld, aan duidelijkheid voor de lokale besturen, voor het personeel in de buitenschoolse opvang en toegankelijkheid voor iedereen.

Verder is er nood aan duidelijkheid over de eisen die de Vlaamse overheid stelt. Tegenover die eisen moeten er voldoende middelen staan. Eisen stellen zonder een groeipad is gelijk aan het organiseren van een malaise. Er is tevens nood aan rechtszekerheid ten aanzien van het personeel en de organisatoren en er moet in overleg getreden worden met de betrokken actoren.

De vrees leeft dat door deze aanpassing het personeelstekort zal oplopen omdat de mensen in de buitenschoolse opvang zich niet gehoord zullen voelen. De SERV vreest dat organisatoren zullen twijfelen om plaatsen te creëren terwijl er al sprake is van een tekort aan plaatsen door de onzekerheid.

Wat betreft de randvoorwaarden over armoede en kwetsbaarheid zegt men dat dit onvoldoende ingevuld is. De Vlaamse Jeugdraad zegt dat de kwaliteit onder deze omstandigheden onvoldoende gegarandeerd kan worden. Verder staat er in de adviezen dat dit ontwerp van decreet niet bijdraagt tot meer duidelijkheid, dat het niet de garanties geeft die nodig zijn om de lokale samenwerkingsverbanden vorm te geven, dat starters in de sector kunnen afgeschrikt worden, dat er een lagere werkzekerheid is voor de medewerkers en dus een verminderde aantrekkingskracht vanuit de sector, dat de huidige initiatiefnemers zeer kwetsbaar worden en een speelbal dreigen te worden.

Wat betreft de inkorting van de overgangperiode wordt gezegd dat er nog steeds lokale besturen zijn die geen samenwerkingsverbanden uitbouwen en geen afstemming zoeken binnen het huidige aanbod. Enkel de Vlor spreekt zich positief uit over de overgangperiode, maar vermeldt expliciet dat het beloofde groeipad uitblijft en de organisatie van de middagopvang een knelpunt blijft.

Kortom, de doelstellingen zijn mooi maar alle partners uiten grote bezorgdheden.

2.4. Uiteenzetting door Freya Van den Bossche

Freya Van den Bossche steunt het idee achter het ontwerp van decreet. Maar enkel de oorspronkelijke middelen blijven beschikbaar om dit te organiseren. Er wordt geen groeipad voorzien en ook in de begrotingen van andere beleidsdomeinen worden geen budgetten voorzien. Zo zal alles bij het oude blijven.

De spreker maakt echter twee kanttekeningen. Er komt een herverdeling volgens een nieuwe sleutel. Dit zou voor sommige gemeenten een verlies aan middelen kunnen betekenen. De minister voorziet een overgangperiode waarin zij op zoek kunnen gaan naar andere middelen. Maar het is onduidelijk wat er na de overgangperiode komt. Het werken met parameters en indicatoren wordt tevens met zeven jaar uitgesteld, terwijl dit heel zinvolle indicatoren zijn. Ook hier rijst het probleem van het tekort aan middelen want dit kan ervoor zorgen dat dit ontwerp van decreet nefaste gevolgen heeft in de praktijk. Sommige gemeenten zouden veel middelen verliezen mochten die indicatoren in rekening worden genomen. Door dat uitstel verandert er niks. Er worden enkele mooie principes omschreven die geen invulling krijgen.

De spreker vindt dit een gemiste kans. Het is dan ook geen verrassing dat er zoveel ongerustheid leeft op het terrein en dat de adviezen unaniem negatief zijn. Dat is jammer omdat de adviserende organisaties vaak wel achter de grote idee van het

ontwerp van decreet staan. Er wordt eenvoudigweg geen budget voorzien om er iets van te maken.

2.5. Uiteenzetting door Freya Saeys

Freya Saeys deelt de mening dat er een mooi idee schuilt achter het ontwerp van decreet. Er wordt overgestapt naar een geïntegreerd aanbod tussen de buitenschoolse opvang en buitenschoolse activiteiten. Dit komt ten goede aan kinderen, gezinnen en de samenleving in zijn geheel.

Er zijn inderdaad adviezen waarin de bekommernis geuit wordt over het budget of de rechtsonzekerheid. Het is van belang dat de budgetten naar de lokale besturen gaan. Zij kunnen dan kijken hoe ze dat lokaal kunnen inzetten en organiseren. Er moet echter snel duidelijkheid komen over hoe de compensatie zal berekend worden. Dat geldt zeker voor de steden en gemeenten die in het nieuwe systeem minder subsidie zullen ontvangen. Ook moet er snel werk gemaakt worden van de indicatoren zoals het bereiken van kwetsbare gezinnen en kinderen met zorgnoden. Men ziet namelijk dat steeds meer kinderen met een beperking school lopen in het gewone onderwijs, en net daar is er vaak een probleem met de buitenschoolse kinderopvang.

2.6. Antwoord van minister Wouter Beke

Minister *Wouter Beke* is het ermee eens dat de economische, sociale en pedagogische functies centraal staan. Verder moet er uitgegaan worden van het vertrouwen in de lokale besturen. Er moet gekeken worden wat de beste manier is om de kinderopvang te organiseren in combinatie met andere naschoolse activiteiten. Efficiëntie en effectiviteit zijn daarbij de uitgangspunten.

Het klopt niet dat hier geen geld voor voorzien wordt. Vanuit de welzijnsbegroting wordt meer dan 6 miljoen euro extra vrijgemaakt.

Er zijn inderdaad verschillen tussen steden en gemeenten. Dat toont aan dat de financiering in het verleden niet op de beste manier verliep. Mocht dit voortgezet worden, dan komt men nooit tot een eerlijkere verdeling tussen steden en gemeenten. Sommige steden en gemeenten zijn er als eerste in meegegaan en hebben daardoor een hogere financiering. Dit wordt naar de toekomst toe gelijkgetrokken.

De minister beseft dat sommigen de overgangperiode te kort of te lang vinden. Ook de visies lopen sterk uiteen. Hier werd de keuze voor het moedige midden gemaakt die tegelijkertijd rekening houdt met een lokale dynamiek. In 2025 heeft de nieuwe coalitie op lokaal niveau een jaar de tijd om na te denken over wat ze wenst te doen in 2026. In tussentijd is er voor de organisatoren gezorgd voor bestendigheid voor de volgende periode zodoende dat zij daar in de organisatie van hun werking rekening mee kunnen houden. Uiteraard loopt dat niet oneindig door. Ofwel wordt vertrokken vanuit een nieuwe toekomstgerichte visie, ofwel wordt de bestaande situatie voortgezet, maar dan moet er ook niet gesproken worden van nieuwe principes. De minister zegt dat hier een keuze is gemaakt die in de termijnen en de manier van aanpak het moedige midden aanhoudt.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 tot en met 8

Artikel 1 tot en met 8 worden zonder opmerkingen aangenomen met 7 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

4. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 7 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Koen DANIELS
Katrien SCHRYVERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VBJK	Vormingscentrum voor de Begeleiding van het Jonge Kind
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad